

הומור, אלימות ואימה ביצירות נונסנס ובשיר אחד של יונה וולך¹ אילאור פורת*

תקציר

במאמר התחקיתי אחרי הגדרת האלימות ביצירות הנונסנס כ"סרט מצויר", כפי שמגדירה רות ריס. בחנתי את מנגנוני ההומור ככאלו שמנטרלים את האימה שבאלימות, או כפי שניסחתי במאמר, את 'הליצן' מול "המפלצת". בחלקו הראשון של המאמר בחנתי את ההגדרה הזאת ביצירות של לואיס קרול, ובחלק הבא השויתי לשיר "יונתן" של יונה וולך, שמכיל בתוכו נונסנס הגלום בכריתת הראש על ידי ענף גלדיולה, אך הוא אינו מצחיק בכלל. הניגוד בין היצירות מאפשר להבין כיצד מתפקד האלמנט המרכזי שמבדיל את ההומור והאימה - הניכור, חוסר ההזדהות והתחושה שההתייחסות לאלמנטים הקשים בטקסט אינה רצינית, לעולם לא יכולה להתממש, או זוכה להנמכה ולטריוויאליזציה, ולכן אנחנו מצליחים 'לבלוע' אותם ביצירות הנונסנס הקומיות.

* אילאור פורת, דוקטורנט במחלקה לספרות עברית, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.